

SLOVENSKI NAROD.

zhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računano se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrstne po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 9. marca.

V današnji seji, katero je pričel predsednik Smolka 3/4 na 12, bilo je pač najzanimiveje, kar je povedal ministerski predsednik, grof Taaffe, odgovarjajoč posameznim poslancem in razpravljajoč stališče sedanje vlade. Na vrsti je namreč bila razprava o dispozicijskem zakladu.

Poslanec dr. Pichler, ki je prvi govoril, javkal je, kakor že več poslancev pred njim, in pretakal solze po lepih časih, ko so viadali Nemci v Avstriji, še bolj, kakor vladajo sedaj, po časih, ko se je v uradu reklo kmetu slovanskemu, prišedšemu z davkom in govorečemu slovanski: hudič, zakaj ne govoriš nemški? Skoro je nespametno, navajati puble fraze, s katerimi je nadlegoval govornik poslušalce, a če to storimo, zgodi se zaradi tega, da se še bolj osvedoči, kako prazna so očitanja Nemcev avstrijskih vladi, kako ničevno je, kar bobnajo o vsaki priliki o zatiranji življa nemškega. Zlasti gosp. dr. Pichlerja jezi, da je Taaffe, sedeč 10 let na stolu kuruličnem, razdjal delo stoletno, uničil celoto države in premenil v konglomerat, kjer je skrb za posamezne dežele večja, kakor za celotno državo. Koliko je že v ti misli puhlosti, razvidi se pač lahko. In potem stoperv Češka! To je Pichlerju čelo prav v peti. Nemški narod v Češki, pravi, se uničuje in izdaja nasprotnika. V središču življa in življenja nemškega, hoče se urediti država slovanska in vse te neguje, podpira, da ustvarja vlada. Če bi se posnemalo količkaj te ljute zastopnike nemške, morali bi poslanci slovanski, zastopniki narodov, ki se jim v istini godi krivica, polniti ušesa možem na vladnih stolih in nasprotnih poslancev s takimi očitaji, da bi pač jedva strelili v zbornici. Ozrmo se le v Istrijo. Kake so tam razmere, kako je življenje ondotnih Slovanov? No, znane so dovolj razmere. Ko je pa v zadnji seji vse te krivice in neusmiljeno uničevanje Hrvatov in Slovencev isterskih z ostrimi besedami javljal poslanec dr. Vitezić, so se mu ti nemški javkarji, zastopniki naroda, ki se mu tako dobro godi v Avstriji, da si išče kake bolezn, posmehovali, češ, kaj pa hoče narod slovanski v Istri? Pichler se pa jezi, če se na Češkem v okrajih, kjer

prebiva tudi več Nemcev, priredi otrokom češkimi, živčim ondu v množini, narodna šola. Da pa poslanec Pichler sam ve, kake krivice se gode Nemcem v Avstriji, da mu vsa ta očitanja nesó posledica resne svete nevolje, dokazal je s šaljivo opazko, rekoč: Če se godi tako dalje, potem zaspimo nekoga večera mirno v čisto nemškem mestu, a zbudimo se v pol slovanskem. Sploh je prouzročil s svojim govorom več veselosti, ko resnega premišljevanja.

Poslanec dr. Zucker povedal je prav dobro, da ni namen dispozicijskega zaklada stvar, ki govornika posebno ogreva. Časniki, katerim pomaga gmotno vlada, listi, ki dobivajo tisočake iz tega zaklada, neso nikakor taki, kakor bi se pač lahko zahtevalo. Oni pišejo in delujejo proti narodnostim (seveda slovanskim) in tekmujejo v svojem delovanju s taborom nasprotnim.

Potem polemizuje jako dobro s Plenerjem. Da, pravi govornik, kar se tiče krone češke, živi v narodu češkem neutišljiva želja po kroni kraljevske in to v najborniši koči, kakor v marmorni palači. Kar je cesar obljubil, to tudi upamo. Morebiti bomo še čakali, a to nič ne de. Zastopniki inteligentnega in zvestega naroda, kakor je češki, lahko čakajo, da se uresniči, kar je obljubil, kakor pravi Plener sam, cesar.

Na vrsti je grof Taaffe.

Da mu je v mislih neprijetno glasovanje lanskega leta o dispozicijskem zakladu, se zna. Ministerski predsednik naglašja, da ne zmatra nikakor odbitek tega zaklada za nezaupnico. Vlada treba svote, a stvar naj isto tako mirno razpravlja, kakor druge točke budgetne. Predgovorniku doktor Zuckru pravi grof Taaffe, da je nemogoče zahtevati, da odgovarja vlada za vse članke in izražene misli v listih, ki dele dispozicijski zaklad. V neki zvezi mora biti vlada z javnostjo, mora torej včasih diktovati časnikom svoje misli, ki so zrele za javnost. Zahtevati pa ne more niti vlada od teh listov, da opusté vsako pisanje, ki se ne strinja z njo. Le potem bi bilo kaj tacega mogoče, če bi imela vlada čisto svoj list, a v to ne zadostuje niti trikratno dispozicijski zaklad. Trebalo bi tudi v drugih vsaj večjih mestih jednakega glasila, pravi minister, kar je pa nemogoče.

Reklo se je pa tudi, pravi grof Taaffe, da so ministri uprav največji neprijatelji konsolidacije državne. To je misel, s katero se ne strinjam niti jaz, niti moji kolege. Le to morem reči, naglašja govornik, da se je vlada vedno trudila in se bode trudila, sklopiti državo v celotno moč, na podlagi enakopravnosti narodov. Da je tako delo težavno in se ne more izvršiti v kratkem času, je pač umevno. Posebno je naglašjal grof Taaffe vedno program enakopravnosti, razlagal, kako se vlada trudi, da zadosti opravičenim željam posameznih narodov.

Žalibog, da so učinki tega truda za manjše slovanske narode v Avstriji tako pičli.

Da je pa tudi ministerski predsednik sam že sit vednega popolnoma neopravičenega, dà otročjega javkanja nemških zastopnikov, povedal je javno. Rekel je: „Vladi je naloga spravljivost, spravljivost v političnem in privatnem življenju. Nikogar pa ni moč siliti v ljubezen in spravljivost. Treba se je truditi, da se ustvari situacija, ki omogoči spravljivost.“

Grof Taaffe potem poudarja, da neso samo nemški avstrijski državljani zvesti, temveč tudi slovanski, da so tudi ti že čestokrat prelivali kri za državo.

Potem govori poslanec pl. Zallinger očita vladi zlasti gledé šolstva neskrbnost in mlačnost. On je proti zakladu, in to zaradi tega, ker se denar porablja v boji proti njegovim najsvetjšim interesom.

Poslanec Jahn predlaga konec debate, kar se sprejme. Govorniki proti izvolijo si glavnim govornikom dr. Schaupa. Govornik polemizuje v daljšem govoru z vlado, pobijoč skoro vsakega ministra posebe. Zlasti se loti grofa Taaffeja. Na vrsti je poročevalec dr. Mattusch. Potem glasuje se o dispozicijskem zakladu, in sicer po predlogu poslanca dr. Plenerja imenom. Člen „dispozicijski zaklad“ vsprejme se s 138 glasovi proti 129.

Govor poslanca g. prof. Šukljeja

v seji državnega zbora dne 28. februarja 1889.

(Dalje.)

To hotel sem povedati, gospoda moja, glede proračuna državnega. Opravičenih željah glede gos-

LISTEK

Pretepin.

(Ruski spisal J. S. Turgenjev, preložil Iv. Gornik.)

VII.

(Dalje.)

— Gotovo ne, Avděj Ivanič ... jako obžalujem ...

— Ne govorite, prosim vas, o vašem sožaljenji, segel ji je Avděj jezno v besedo: — vsaj tega me rešite!

— G. Lučkov ...

— Ne navzemajte si vida vojvodkinje ...

Prazen trud! Prestrašili me ne bode.

Maša stopila je korak nazaj, hitro se obrnila in odšla.

— Ali ukažete, da vam pošljem vašega druga, vašega pastirčka, čuteče srčice, Kisterja? zakričal je za njo Avděj. Izgubil je glavo. — Ali ni to prijatelj? ...

Maša ni mu odgovorila, temveč hitro, radostno odhajala. Bilo ji je lahko ne glede na strah in nemir. Bilo ji je, kakor bi bila probudila se iz težkega

sna, iz temne sobe prišla na zrak in solnce ... Avděj pogledal je kakor top na okrog, z molčečo besnostjo zlomil drobno drevesce, skočil na konja in tako jezno zadiral vanj ostroge, tako vlekel in vrtil vajeti, jedva da ni nesrečna žival preletevši osem vrst v četrt ure, poginila isto noč ...

Kister čakal je zaman do polnoči Lučkova in drugi dan v jutro odpravil se je sam k njemu. Sluga javil je Fedoru Fedoroviču, da gospod počiva in da je ukazal nikogar pustiti k njemu. „Tudi mene ne?“ — Tudi vaše blagorodje ne. — Kister šel je z mučnim nemirom dvakrat po ulicah in se vrnil domov. Služabnik dal mu je pismo.

— Od koga?

— Od Perekatovih. Artemka je prinesel.

Kisterju tresli sta se roki.

— Rekli so, da se klanjajo. Prosijo odgovora. Ali ukažete, da dam Artemki vodke?

Kister je odprl počasi pismo in prečital sledeče:

„Ljubeznivi, dobri Fedor Fedorovič,

Jako, jako rada bi vas videla. Pridite, ako možno danes. Ne odbijte moje prošnje, prosim vas v imenu najinega starega prijateljstva. Ako bi vi

vedeli ... a saj bode vse zvedeli. Do svidanja — ali ne?

„Marie“.

„P. S. Gotovo pridite danes.“

— Ali ukažete, da dam Artemki vodke?

Kister gledal je dolgo začujeno v obraz svojega strežaja in odšel ne rekši ni besedice.

— Gospod ukazal je, da naj ti prinesem vodke in meni ukazal je, da pijem s teboj, rekel je Kisterjev sluga Artemki.

IX.

Maša prišla je s tako jasnim in blagim izrazom Kisterju naproti, ko je ustopil v sobo za goste, stisnila mu je tako prijateljsko in krepko roko, da je srce v njem utripalo od veselja in se mu je kamen odvalil s prsij. Sicer pa mu Maša ni rekla ni besedice in takoj odšla iz sobe. Sergěj Sergějevič sedel je na divanu in razkladal patience. Začel se je pogovor. Sergěj Sergějevič ni še navel z običnim izkustvom pogovor na svojega psa, ko se je že vrnila Maša s svilnatim kockastim pasom na obleki, pasom, kateri je bil Kisterju ljub. Prišla je Nenila Makarjevna in prijateljsko pozdravila Fedora Fedoroviča. Pri obedu smejali in norčevali so se vsi.

podarstva, katere more izjaviti moja najozja domovina, ne bodem razpravljati. Saj je istina, da se je deželna kranjska isto tako zanemarjala, da morebiti zadnji čas še bolj, kakor n. pr. Galicija in Dalmacija. Istina je, da je avstrijska vlada z vso svojo skrbjo osrečevala le del države, deželam pak, ki so bolj oddaljene od središča, godila se je krivica. Vzelo se je, kar se je moglo dobiti, da bi se dobljeno reprodukovalo, o tem se ni mislilo.

Ne bode naša krivda, če bomo v podrobni budgetni razpravi mnogokaj opravičenega zahtevali glede gospodarstvenih razmer od visoke vlade.

Jaz potegoval se bodem zlasti za zahtevo, ki jo moram imenovati kot posebno živo gospodarstveno potrebo v svoji ožji oževini, zahteva namreč, da se vendar jedenkrat zida železnica spoječa Dolenjsko z deželno stolico. Molčim torej danes, kar se tiče gospodarskih vprašanj, ter si jih prihranim za podrobno razpravo. Dovolili mi boste pak vendar nekaj političnih opazk, da označim stanje, ki ga imamo mi Slovenci v velikih političnih in narodnih nasprotjih države.

Upam, da mi bode pač pritrtil, gospoda moja, pošten opazovalec — seveda predgovorniki nasprotne strani mi ne bodo zamerili, če jih ne zmatram takimi — da so zahteve Slovencev zmerne in da se mi ogibamo vsaki prenapetosti.

Gospoda moja! Večkrat je jako težavno brzdati se, saj se pretaka po naših žilah južna kri, težavno je pravim molčati, če se človeka spodbada, kar se nam čestokrat prigodi v nekaj krajih, od strani Nemcev, ki se baje tako pritiskajo. (Prav res! desna). A jeden slučaj je pak tako zanimiv, da ga vsekako moram objaviti visoki zbornici.

Ko se je pripetila pred mesecem prevelika nesreča, pretresujoča hišo vladarsko in državo, prevzela je bolelost tudi Slovence. Prišla je proklamacija cesarska, hvala narodom, in cesar sam je rekel, da naj se oklic objavi vsakemu narodu v njegovem jeziku. V Celje došli so torej oklici v dveh jezicih. V Celji je razmerje mej Slovenci in Nemci nekako 3300:1500, a okolica je čisto slovenska. Človek bi bil menil, da ni tak oklic v dveh jezicih strašanska nesreča po uličnih oglih, da bi je Celjski Nemci ne mogli prestati. Ali ne, gospoda moja, oklic se je prestrigel s škarjami (Čujte, čujte! desna) in sicer sredi skozi ime namestnika in v ti pokvečeni obliki (Neverjetno! sramotno! desna) prilepil se je oklic. (Posl. dr. Steiwender: Če Vas nič družega ne boli!) Gosp. posl. dr. Steinwender, meni, da neso te bolečine hude; no res je, vsaj se je zadeva kmalu popravila, ali čudim se pa vendar, da me tako apostrofuje mož, ki si je zapisal na zastavo svojo idejo narodno. (Prav dobro! desna). Sicer pa to zadevo lahko pustimo, ker se je vsled telegrafične reklamacije Celjskih Slovencev popravila.

Oglejmo si nekoliko zadeve na Kranjskem. Gosp. poslanec notranjega mesta Graškega pripovedoval nam je včeraj, hoteč osvedočiti slovenski fanatizem, pripovedko, kateri odkritosrčno pristavim, da bi sedaj rad imel, če bi bila mistifikacija častitega gosp. poslanca osnovana. Mi, saj poslanci dežele Kranjske obeh strank, nismo dosedaj še ničesar o tem čuli, kar se tiče izraza ptoj, ve vsakdo nas, da nema nobenega pomena. (Čujte, čujte! desna). Ne

Celo Sergěj Sergějevič naukušil se je in povedal veselo dogodbo iz svoje mladosti, — pri čemer je kakor noj skrival glavo pred ženo . . .

— Idiva se sprehajati, Fedor Fedorovič, rekla je Maša Kisterju po obedu z ono ljubeznivostjo v glasu, katera je, kakor bi vedela, da se ji radi pokoriste. — Pogovoriti se moram z vami o važni, važni stvari, pristavila je z gracijoznim veličastvom nadevaje švedske rokavice. — Ali pojdeš z nama, maman?

— Ne, odgovorila je Nenila Makarjevna.

— A midva ne greva na vrt.

— Kam pa?

— V Dolgi Log, v gozdič.

— Vzemi Tanjušo seboj.

— Tanjuša, Tanjuša! zaklicala je zvonko Maša odprhnivši laglje od ptice iz sobe.

Čez četrte ure šla je Maša s Kisterjem k Dologemu Logu. Idoč mimo črede, dala je kruha svoji ljubljani kravi, pogladila jo po glavi in prisilila Kisterja, da se ji polaska. Maša bila je vesela in govorila je mnogo. Kister pomagal ji je rad, dasi je z nestrpnostjo pričakoval pojasnevil . . . Tanjuša šla je zadej v spoštljivi oddaljenosti in lokavo pogledovala le redkoma gospodično. (Dalje prih.)

vem tudi ne, po kakem jeziku bi to bilo. (Veselost na desni). „Hier“ pravi se po slovenski „tukaj“, a mej tukaj in ptoj je vendar tak razloček, da bi bil pač lahko g. Carneri, ki je o stvari vsekako dobil poročilo pismeno, v vsem tem nekoliko previdniši. No, po mojem nema to, kakor sem že omenil, nikakega pomena. Pač pa hočem nekaj navesti, kar je vsekako večjega pomena, kakor deset takih pripovedk, ki nam jih pripoveduje gospod poslanec Graški. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 12. marca.

Letošnje glasovanje za dispozicijski zaklad v državnem zboru je pokazalo, da vlada nema posebnega zaupanja pri večini. Vsprejela se je ta postavka res z devetimi glasovi večine, a zanjo so glasovali tudi štirje ministri. Manjkalo je pri glasovanju skoro 100 poslancev, največ desničarjev, kajti levica je pri tacihi prilikah navadno polnoštevno zbrana. Ko bi v kakej drugej državi vlada dobila tako majhno večino, bi gotovo dala ostavko, toda v Avstriji je drugače. Pri nas se parlamentarne navade še neso posebno ukoveninile, zaradi tega pa ostane vlada, naj bi se dispozicijski zaklad tudi zavrgel, kar se je že tudi zgodilo.

Poljski poslanci že dolgo zahtevajo, da se pomnoži število sodcev v Galleji. Pravosodaje ministerstvo je tudi spoznalo, da je število sodcev v Galiciji premajhno in da zatorej zaostajajo dela. Sklenilo je baje sedaj, da se pomnoži število sodcev v Galiciji za 52, v Bukovini pa za šest.

V soboto je bila v ogerski zbornici poslancev jako burna seja. Poslanec Cötvös je govoril celi dve uri proti nemškemu vojskinemu jeziku. Dokazoval je iz zgodovine, da bi moral biti poveljstveni jezik ogerske vojske madjarski. Spodtikal se je nad tem, da imajo ogerski polki nemadjarske imajitelje, kakor so Soković, Jelačić, Filipović, Fejevarič. Ko je našteval ta imena, klicala je opozicija: „Zares lepa družba!“ Govornik je prečital neko pismo pokojnega Deaka, v katerem je pisal ta ogerski patrijot, da je vlada dolžna odstopiti, če nema zaupanja dežele, če bi tudi imela večino v zbornici. Sklicujoč se na to mnenje Deakovo, pozivljal je Tiszo, da naj odstopi. Opozicija je govorniku klicala: „Eljen!“

Vnanje države.

Ruski listi neso nikakor zadovoljni s prevratom v Srbiji. Posebno regent Protić jim ne ugaja. Trdijo, da je avstrofil. Zatrjuje se, da je bil Milan Protića zaradi tega imehoval za jeden dan ministerskim predsednikom, da bode imel v regentstvu prednost pred Belimarkovičem, ki je bolj prijazen Rusiji in še nikdar ministerski predsednik ni bil, pač pa minister poprej nego Protić. Posebno pesimistično sodijo položaj „Moskovskije Vjedomosti“, ki mislijo, da se je položaj shujšal, ko je odstopil Milan. Regenti ne bodo imeli dosti upliva, ker za njimi ne stoji večina dežele. Preprič meji strankami se bode še le prav pričel, ko ima Srbija nepopolnoletnega kralja. Naravna in opravičena regenta bila bi le kraljica Natalija in iztirani metropolit Mihael. Če ima Ristić le iskrico domoljubja, mora, če že ne de jure, pa de fakto jima izročiti regentstvo. Drugi listi položaj malo manj črno slikajo, a vsi poudarjajo, da mora nova vlada poklicati v Srbijo kraljico in metropolita Mihajla.

Vlada bolgarska se je sporazumela z eksarhom, kdaj da se zopet snide sinoda. Zborovala pa baje ne bode v Sofiji, da biskupom ne bo de treba pohodit kneza. — Ministerski svet je nekda sklenil, da pošlje zastopnika svojega na Dunaj.

Na francoskem zopet nek finančni polom vznemirja duhove. Akcijsko društvo, ki je hotelo pokupiti baker vsega sveta, da bi mu potem določevalo ceno, ni imelo sreče. Predsednik temu društvu se je ustrelil, delničarji pa sedaj gledajo, kako bi dobili denar. Govori se, da bode kake 600 milijonov izgube. Zviti židje so pa znali stvar tako uravnati, da bodo nekda zgubo trpeli največ kristijani.

Samajska konferenca začne se še le čez nekaj tednov, ker poprej ne pride v Berlinov ameriški poslanik. Angleški veleposlanik je že odšel v London po instrukcije. Če bode ta konferenca imela kaj uspeha, se ne ve, ker ni znano, kako sodi o tej zadevi novi predsednik Harisson. Če bode mož tako spravljivega mišljenja, kakor je bil Cleveland, se je nadejati, da se doseže sporazumljenje z Nemčijo, drugače pa ne.

Karol Dežman †.

Včeraj umrl je mož, ki je sicer pripadal in bil voditelj nasprotnim nam vrstam, a bil za Slovencev politično življenje tako znamenit, za znanost in vedo pa tako odličan, da čutimo dolžnost in potrebo, na pisati mu obsirnejši nekrolog. Pokojni Dežman bil je celo v Kranjskej, ki sluje po vesoljnem svetu zaradi svojih naravnih čudes, nenavadna prikazen,

prava specialiteta in do konca svojega življenja psihologična zagonetka.

Porojen je bil pokojni Dežman dne 3. januarja 1821. v Idriji, kjer je bil oče njegov aktuar pri okrajnem sodišči. Po očetovej smrti (1824. l.) bil mu je varuh njegov mnogoimenovani imoviti strijc Miha Dežman, ki je dobro skrbel za njegovo vzgojo in ga 1831. l. v Solnigrad poslal v kolegij „Rupertinum“, od koder se je po strijčevi smrti (1835. l.) vrnil v Ljubljano, kjer je 1839. l. završil gimnazijo potem pa šel na vseučilišče Dunajsko, katero je leta 1849. ostavil kot doktorand prava.

Od te dobe bival je stalno v Ljubljani in bavil se z naravoslovske študijami. Strijca Mihe dedščina položila mu je ugoden gmotni temelj, da materijalnih skrbij ni poznal in lahko skrbel za svojo vsestransko izobražbo. Ker mu pravništvo ni ugajalo, začel je gojiti naravoslovje in ko je ob reorganizaciji gimnazij nastal velik nedostatek učnih sil, prevzel je na ravnateljstva prošnjo suplentsko mesto na gimnaziji ter ostal na tem mestu od 16. marca 1851. do konca 1852. Učil je naravoslovje, predaval pa tako živo, da je za to stroko vzbudil splošno zanimanje mej poslušalci, ki so ga pozneje še dolgo pogrešali. Po odhodu prejšnjega kustosa H. Freyerja bil je Dežman imenovan kustosom deželnega muzeja, kateri posel je do svoje smrti z izredno marljivostjo in spretnostjo opravljal, a bil poleg tega tudi delaven v javnem življenju. Do 1856. l. vodil je tedanji kmetijski tečaj, prirejal ob nedeljah ob 11. uri dopoldne znanstvena predavanja in vzbujal zanimanje za prirodno lepoto in bogatstvo ožje domovine kranjske. Z velikim uspehom poskušal se je tudi na slovstvenem polju v vezani besedi in prozi. Njegove pesni: „Zvonček“, Janko cigan, (koledarček), „Bled“, „Še Slovenija ni zgubljena“ posebno pa slavne ali bolje rečeno ominozne „Proklete grablje“ znane so vsacemu, kdor se je le količkaj bavil s proizvodi in dogodki novejšega gibanja slovenskega. V rokopisu imel je izredno veliko narodnega blaga in pisatelj teh vrstic imel je nekda v rokah par stotin lirskih pesnij njegovih, ki so bile za tedanje dobo prav dobre in bi se še danes prav prijetno čitale. Bleiweisovim „Novicam“ bil je več let redni sotrudnik in ocenjeval je zlasti slovenske proizvode, mladino naukuševal je za narodno slovo in občeval razen z Bleiweisom in drugimi tedanjimi velmoži, tudi z mlajšimi pisatelji, kakor s profesorjem Trdino, z Levstikom, posebno veliko pa s Fr. Erjavcem in Tuškom. S poslednjima sestavljal je slovensko terminologijo za muzejsko mineralogično zbirko.

Kaj čuda, da je pri takem delovanju vse zapupno gledalo vanj in rado poslušalo njegove rezke sodbe in kritike, da je vse bilo preverjeno, da je Dežman jeden naših prvoboriteljev in da bo tak tudi ostal, kaj čuda, da se je ves narodni tabor veselil, ko je bil 1861. l. izvoljen v deželni, iz tega pa v državni zbor? A prišel je nenadni preobrat! Pri pevskem večeru, ki so ga Ljubljanski rodoljubi priredili na Dunaj odhajajočim državnim poslancem v gostilni „Pri slonu“, bil je še vedno jednako naukušten za narodno stvar, na velikošolskem komersu na Dunaji je še vseučilišnike slovenske rotile, naj si za soproge izbirajo le pristne Slovenke, par dnij pozneje je še s Tomanom vkupe predložil ogromno peticijo z 20.000 podpisi, v kateri se je razvijal ves narodni program in zahtevala ravnopravnost v šoli in uradu in takorekoč „Zjedinjena Slovenija“, a dne 27. junija 1861. krenil je, ali bolje rečeno skočil z obema nogama v nasprotni tabor — ter od tega hipa bil strasten, bil najzagrizeneji naš zoprnik, potrjujoč prislovico, da je poturica hujša od Turka.

Kaki nagibi so Dežmana pri tem nepričakovanim skoku vodili, to ostane nerešena zastavica. Kolikor so nam znane takratne vodilne osebe in razmere, slutimo, da je temu preobratu bil povod antagonizem in žarljivost na pokojnega dr. Tomana. Posledji prikupil se je po svoji krasni vnanjosti in izredni uljudnosti vsacemu na prvi hip, bil izvrsten govornik in pevec, ves prošinjnen narodnega ognja, in je, ker je bil sam naukušten, tudi poslušalce naukuševal in očaroval. Dežman pa je bil hladnega temperamenta, ves drugačen od Tomana. To je tudi sam čutil in to bil je po našem mnenju glavni nagib renegatstvu njegovemu.

Dežmanova prelevitev izzvala je silno razburjenost po vsem Slovenskem, ime njegovo vzbujalo je v vsakem rodoljubnem srci gnev in sovraštvo. Takratni velikošolci slovenski pozvali so ga dvakrat

na dvoboj, katerega pa je Dežman odklonil, uprav neštevilni pa so bili izrazi in dokazi skrajne anti-patije iz vseh krajev domovine slovenske. „Proklete grablje“ bile so sedaj Dežmana samega po ustnih in nikakor ni pretirano, da ga ni kmalu moža, katerega bi bil naš narod tako črtil, kakor včeraj umrlega Dežmana.

Po pričetem tiru nadaljeval je Dežman svoj boj proti Slovenstvu s čudovito doslednostjo in brez-ozirno strastjo. V deželnem in v državnem zboru in v mestnem zboru Ljubljanskem napadal, oviral in grdil je naša prizadevanja v zagrizenih govorih, v brošurah („Thierfabel aus Krain“) smešil je voditelje naše, v časopisih („Laibacher Tagblatt“, „Wochenblatt“ in dr.) priobčeval je s črnim žolcem pisane članke, odlikujoče se po posebno markantnem pikrem slogu in satiričnih izrazih, v Kazini Ljubljanski, v konstitucionalnem društvu, kakor tudi na „Verfassungstag-u“ v Celji, povsod bil je Dežman nemškutarski matador.

A vse to razsajanje ni imelo zaželjenega uspeha. Narod naš napredoval je navzlic vsem tem oviram in nasprotstvom z nepremagljivo silo, pridobival mesto za mestom, postojanko za postojanko, in sedaj na svojega življenja večer spoznaval je gotovo Dežman sam, da je ves njegov napor bil ničev, da je vse njegovo politično delovanje bilo zidano na pesek.

Da je pa tako prišlo, zato ima Dežman velicib, seveda negativnih zaslug. Čim hujši je proti nam besnel, tem živeje plapolal je rodoljubni ogenj v naših prsih, čim bolj so nas skušali tlačiti, tem večja bila je naša delavnost in požrtvovalnost, tem bolj se je širila narodna zavest in naušusenost. V tej dobi, ko je nemškutarstvo praznovalo svoje politične orgije, pogrnalo in razcvitalo je naše časnikarstvo, kakor tudi naša literatura do poprej nepoznane visokosti, prirejali so se tabori, ustanavljala društva, s kratka vršila se je naša narodna organizacija, obsejajoča vse pokrajine slovenske.

S tem obrisali smo Dežmanovo politično stran, temno senco njegovo, katerej niti smrt ne odvzame pečata renegatstva. Druga jasna stran pa je Dežmanovo delovanje kot naravoslovec, kot učenjak, kot kustos deželnega muzeja. V tem oziru so zasluge njegove izredne, smrt njegova pa velika izguba, kajti on je bil je kranjske dežele „polyhistor“ v besede pravem pomenu, poznal je deželo, kakor nihče drugi v naravoslovske in starinoslovske oziru, bil je v tem pogledu avtoriteta in neusahljiv vir. Ni ga menda hriba, da bi ga ne bil prehodil, in doline tako skrite da bi je ne bil obiskal in preiskal glede prirodnega bogatstva, pazno nabirajoč pri tem tudi terminološki izraze in razne zanimive podrobnosti. O teh svojih preiskavanjih priobčil je v muzejskem izveštvju obširni in temeljiti spis „Beiträge zur Naturgeschichte des Laibacher Morastes“, pozneje spisal je razprave: „Die tiefsten Standorte einiger Alpenpflanzen in Krain“, „Die Billichgrazer Dolomitberge“ in „Zusammenstellung der bisher in Krain gemachten Höhenmessungen“, sodeloval je pri mnogih znanstvenih društvih, bil v dotiki z učenjaki prve vrste, izmed katerih je Ettinghausen njemu na čast neko fosilno najdbo krstil „Ficus Deschmanni“ Kerner pa drugo „Petasites Deschmanni“.

Kaj je bil Dežman deželnemu muzeju, o tem ne bodemo govorili. Prebogate in lepo urejene zbirke slujejo daleč okolu in govore glasno dovolj. Zato je tudi Dežmanu dne 2. decembra, ko se je Rudolfinum slovesno otvoril, veselje sijalo z velega lica in odmevalo iz lepega nemškega in slovenskega njegovega govora. Bil je to zanj izvestno najlepši dan, malo zadoščenje za ponesrečeno politično delovanje. A lepo urejenega Rudolfinuma veselili se je le malo časa. Smrt pokosila je tudi njega, v naravoslovske oziru na škodo vsej deželi kranjski, v političnem oziru pa samo na nenadomestilno škodo nemški in nemškutarski stranki, ki je z njim izgubila svoj glavni steber.

Domače stvari.

— (Prečastiti gospod Josip Marn,) častni kanonik, c. kr. gimn. profesor, konz. svetnik itd. v Ljubljani, pristopil je podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji kot podpornik, poslavši društvu pet goldinarjev. Srčna hvala požrtvovalnemu domoljubi!

— (Gospod J. Ilc,) c. kr. policijski komisar na Dunaji, pristopil je kot podpornik podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji. Srčna mu zahvala. Bog ga živi!

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo dne 17. t. m. predstavljala se bode prvokrat burka „Vrban Debeluhar“ ali „Na Dunaj po nevesto“. Igra je pisana od prvega do zadnjega prizora le za smeh in odbor „Dramatičnega društva“ jo priredi, da ustreže mnogostranskim željam našega občinstva, katero zahteva komičnih predstav. Namenjena je bila igra za pustno nedeljo. Ker pa se je vršila ta dan v prostorih čitalnične restavracije „Slavčeva“ maskarada, prestavil jo je odbor na prihodnjo nedeljo. Naslovno ulogo igral bode gospod Borštnik. Ker se gledališčna sezona bliža koncu, opozarjamo slavno občinstvo, da blagovoli podpirati „Dramatično društvo“ z mnogobrojnim obiskom; letošnje predstave so itak izpraznile društveno blagajnico.

— (Občni zbor kranjskega ribiškega društva v Ljubljani) bode v soboto dne 16. marca 1889. točno ob 8. uri zvečer v klubovi sobi pri „Slonu“. Dnevni red: 1. Račun in poročilo; 2. proračun za leto 1889; 3. volitev novega odbora; 4. posamezni nasveti, kateri se naj pred dnevom zborovanja odboru naznanijo.

— (V osnovalni odbor Kamniške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda) so bili izvoljeni: načelnikom g. dr. Makso Samec, njegovim namestnikom g. Luka Bergant, tajnikom g. Jože Fajdiga, namestnikom Konrad Janežič, blagajnikom g. Ignacij Tramté, njegovim namestnikom g. Martin Novak.

— (Popravek.) V notici „Tepež“ v včerajšnjem listu popraviti nam je, da omenjena pretepača nesta pila v gostilni „Pri nemškem vitezu“.

— (Nečloveška mati.) V nedeljo okolu poludneva razširila se je po Kamniku vest, da je neomožena Reza Mlakar, umorila skrivaj porojenega otroka in proti večeru zbrala se je nenavadno velika množica ljudi na Grabenskem predmestju, okrog hiše, kjer obdolžena že več let stane skupaj s svojim očinom. Preiskajočim žandarjem skušala je ženska utajiti hudodelstvo, prišedši komisiji pa je poslednjič vendar priznala, ter pokazala otrokovo truplo, katero je bilo skrila pod streho. Otrok je popolnoma donošen in jako čvrst deček, jedno nogo ima že razjedeno od podgan in miši, modre lise na zateklem vratu pričajo, da se je zgodilo hudodelstvo. Hudodelko odpeljali so takoj v zapor, kakor tudi njenega očima, kojega imajo za očeta otrokovega ter ga tudi dolže sokrivstva pri umoru.

— (Iz Kranja) dne 11. marca: Danes v ponedeljek ob 4. uri zjutraj jelo je pri tukajšnjem veletržci g. Primoži Hudoverniku v Kranji goreti. Vrla tukajšnja požarna bramba bila je takoj na mestu ter udušila ogenj. Škoda je neznatna.

— (Poneverjenje v kranjske hranilnici.) [Dalje in konec.] Priča 79 let stari Eder, ki spravlja dragocenosti, pravi, da hrani nad 2000 ur, med njimi nad tisoč zlatih v magacinu za precijeze, da se mu torej ni moglo prav nič čudno zdeti, ako je bila Flackova ura z zlato verižico tolikokrat zastavljena. Nalepljenih zastavnih listkov pa ni nikdar v roke dobil, sploh bi jih pa bil, če ne on, pridodani mu uradnik spoznal. Zlatar Ferdinand Simonetti izpove, da se mu je pač čudno zdelo, da je prišla tolikrat na vrsto v zastavo jedna in ista zlata ura in zlata verižica, o kateri je vedel, da jo je zastavil prvokrat hranilnični sluga Flack. Isto tako mu je bilo sumno tudi večkratno zastavljanje gumbov. Svoj sum je bil naznanil tudi hranilničnim uradnikom v zastavnici, ker se mu je jako čudno zdelo, da je Flack zastavljajoč prvokrat zlato uro in zlato verižico, rekel, da je to lastnina krojača Šumi-ja, njegove opazke neso imele nikakega uspeha. Cenilec obleke in drugih stvari, 76letni Fran Stöckl, pravi da sta Flack in Schann že mnogo let zastavljala razne stvari, ter ga prosila, naj je visoko ceni. Zastave sta tudi vedno prepisavala, ne da bi jih bil on videl, ker je bilo posla dovolj in je obema popolnoma zaupal. Sedaj pa vé, koliko sta ga ogoljufala. Zamenjene so vse zastavljene stvari, mesto dobre suknje, zavita je v robec malovredna capa. Kar je bilo prej vredno 10 gld., je sedaj komaj 10 kr. in še menj. Nahajajo se predmeti popolnoma raztrgani in to je vse zamenil ali ukral Flack, on, kot cenilec pa bode moral nedostatek plačati. Flack in Schann nesta drug družemu več zaupala, vsak je v odsotnosti drugega sleparil in goljufal z zastavljenimi stvarmi. Jako mnogo stvari pa, katere sta zatoženca zastavila, je iz shramb

popolnoma izginilo, ker sta jih Flack in Schann brevi manu kar ukrala. Urajja Kottek a zapisnik se prebere in razvidi, da je Flack uro, katero je tolikrat zastavil, vzel pri njem na upanje in je še zdaj, dasi je bila kupna cena le 36 gld., še 19 gld. dolzan. Priča tapecirar, Adolf Hedner, ki je bil tudi ud planinskega društva „Edelweiss“ pri „Štajerci“, pove, da mu je Flack rešil njegovo zastavljeno uro, ne da bi mu bil krajcarja plačal. Priči Marjeta Mulhar in Lenka Učak, kateri se bavita z zastavljanjem raznih stvari, pa povesta, da njima je Flack dajal zastavne liste, da sta mu prinesli za to dobljeni denar od blagajnika, ali pa, da jima je Flack iz magacina prinesel „punkle“ z razno tvarino, katere sta zopet zastavili. Flacku pa izročili za to dobljeni denar. Prebere se potem mnogo dopisov, mej njimi tudi razsodba veščakov za pisanje (gg. Stegnarja in Globočnika), ki izjavljata, da je številke na falzifikovanih listih vse pisal Flack lastnoročno. Državni pravdnik g. Pajk naglaša, da je v zvezi s Flackom in Schannom še tretja oseba, katere je ponarejala plačilno znamko, katere osebe pa Flack imenovati neče, potem pa dokazuje krivdo obeh zatožencev. — Kar je zagovornik gospod dr. Ivan Tavčar govoril, nahajajo naši bralci v uvodnih člankih. Ko je še predsednik g. Kočevar v jako jasnem resumé vso obravnavo ponovil, so porotniki potrdili vseh peto vprašanj, razven jednega, tikajočega se Schanna. Obsodbo smo že priobčili.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Beligrad 11. marca. Vnanjega ministra okrožnica na srbske poslanike v inozemstvu naglaša, da je prva naloga vlade, da se izdelajo za uživotvorenje ustave potrebni zakoni in urede finance. Gledé vnanje politike pa treba gojiti prijateljske razmere z vsemi vlastni in državami.

Aquila 11. marca. Danes zjutraj zopet potres. Čutilo se je šest sunkov, mej njimi dva močna. Skode nobene.

Beligrad 12. marca. Danes podpisal se je dekret, s katerim se pomilosti Pasić. — Kraljica Natalija ne pride na Srbsko, dokler Milan ne odide. S sinom sešla se bode prvokrat izven Srbije, najbrže v Novem Sadu. — Umrli je danes Ljubibratić, znani vojvoda hercegovskih ustašev, sedaj srbski uradnik.

Pariz 12. marca. Vlada je včeraj parlamentu predložila zahtevo, da se dovoli sodnijsko postopanje proti senatorju Naquetu in poslancem Laguerre, Laisant, Turquet. — Zvečer dospel vojvoda Aumalski v Calais, odpotoval v Chantilly.

Razne vesti.

* (Darilo.) Iz Krakovega se 9. t. m. javlja: Gospa Štefanija Moszinska darovala je tukajšnjemu vseučilišču 12.000 rubljev za ustanovo stolice poljedelstva.

* (Nesreča na železnici.) Ker je tovorni vlak skočil s tira, prenehal je promet mej Norimbergom in Dunajem. Poškodovan ni nihče. Dunajski poštni vlak dospel je 9. t. m. po sedemurni zamudi v Norimberg.

* (Povodenj na Angleškem.) Iz Londona se javlja 9. t. m.: Močan dež napravil je grozno povodenj po mnogih grofijah Obilo ljudi je utonilo. Bristol, Ekseter, Bath in druga mesta so večinoma preplavljena. Vodé še vedno naraščajo.

* (Potres.) V Boloniji imeli so dne 8. t. m. okolu četrte ure zjutraj dvojen potres, kateri pa ni prouzročil nikake škode.

* (Požar.) V Novem Tčinu pogorela je do tal 9. t. m. po noči Ferdinand Šimička tovarna za izdelovanje sukna s bišo in gospodarskimi splotji vred. Škoda je velika.

* (Požar v ječi.) V kaznilnici v Kaselu razsajal je 9. t. m. popoludne velik požar. Ogenj uničil je delavnico, katero je nek kaznjeneč nalašč zažgal, in pa prvo nadstropje. Navzlic veliki zmešnjavi vendar ni mogel pobegniti nobeden kaznjeneč.

* (Usmrtenje.) V Darmstadtu usmrtil je dne 7. t. m. zjutraj z gilijotino Thürigenski rabelj Brand 21letnega kamnotiskarja Ivana Müllerja iz Söfela, ker je po noči na 16. septembra m. l. iz ljubosumnosti prav po zverinski umoril svojega tekmeča, čevljarskega pomočnika Henrika Oppermannna ter ga potem še celo oropal.

* (Samoumor.) Iz Budimpešte se 9. t. m. poroča: Salomon Löwenfeld, jednoleten prostovoljec pri 44. pešpolku, ustrelil se je danes s samokresom v vojašnici. Nesrečni mladenič bil je takoj mrtev.

SLOVANSKI SVET

prinaša v 5. številki naslednjo vsebino: Zadača zapadnih Slovanov. — Državno gospodarstvo in zunanja politika v Avstriji. — Cirilometodijstvo in Rim. — „Zloglasno“ Slavjansko Občestvo. — Kaj vse obsega slovanska kultura? — Faktučna opomnja. (Iz Rusije.) — Lužiški Srbi. Poleg Jaroslava Lisca izdelal — kb —. — Pogled po slovanskem svetu. a) Slovenske dežele. b) Ostali slovanski svet. — Književnost. — Nova pesmarica.

„SLOVANSKI SVET“ izhaja po dvakrat na mesec, vselej 10. in 25. dne meseca, in se pošilja naročniku izdajatelju „SLOVANSKEGA SVETA“ v Gorico. — Naročnina znaša: za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld. Za Ljubljanske naročnike in dijake velja: letoletno 3 gld. 60 kr., pololetno 1 gld. 80 kr., četrtletno 90 kr.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Zahvala.

Podpisana izrekata v imenu odbora slovenskega „Bralnega društva“ Kranjskega tem potom vsem onim, koji so pripomogli, da se je dne 2. marca t. l. prirejena „maskarada“ vsestransko lepo završila, zlasti pa gospej Mariji Killer, trgovki in hišni posestnici v Kranji, za brezplačno prepuščene prostore, sploh za ves njen toli požrtvovalen trud najtoplejšo zahvalo.

Slovensko „Bralno društvo“ v Kranji,
dne 5. marca 1889.

Za odbor:

Valentin Prevc,
predsednik.

Rud. Starovasnik,
tajnik.

Loterijske srečke 9. marca.

V Trstu: 11, 86, 77, 64, 44.
V Linci: 84, 80, 10, 62, 21.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
9. marca	7. zjutraj	736.0 mm.	1.6° C	sl. szh.	obl.	1.00 mm.
	2. popol.	735.9 mm.	6.4° C	sl. zah.	obl.	dežja.
	9. zvečer	735.4 mm.	3.6° C	sl. zah.	obl.	dežja.
11. marca	7. zjutraj	738.1 mm.	2.6° C	brezv.	obl.	13.00 mm.
	2. popol.	731.8 mm.	6.8° C	sl. zah.	obl.	dežja.
	9. zvečer	731.1 mm.	5.2° C	sl. zah.	megla	dežja.

Srednja temperatura 3.9° in 4.9°, za 1.1° in 2.1° nad normalom.

Tuji:

11. marca.

Pri **Maliči**: Wille z Dunaja. — Vertreter iz Zagreba. — Pelo iz Trsta. — Hanemerer iz Tridenta. — Scholz iz Laškega trga. — Felle z Dunaja. — Pfeferkern iz Trutnova. — Nairz iz Trsta.

Pri **Slonu**: Hönigmann iz Kočevja. — Prallmann iz Elbinga. — Kropatschek iz Zagreba. — Marier iz Mitzuschlaga. — Haan z Dunaja.

Pri **južnem kolodvoru**: Fritzel iz Brežic. — Menzinger iz Boh. Bistrice.

Pri **bavarskem dvoru**: Plez iz Rima. — Ilicher iz Rube.

Umri so v Ljubljani:

8. marca: Liza Trtnik, gostija, 76 let, Krakovske ulice št. 17, vsled zamotenja črev.

9. marca: Leopoldina Mali, hči predstojnika železnične postaje, Poljanska cesta št. 8, za jetiko. — Marija Stupica, gostija, 83 let, Kolodvorske ulice št. 13, za otrpenjem pluć. — Ivan Fink, c. kr. policijski agent, 61 let, Soteska št. 10, za otrpenjem pluć.

10. marca: Marija Koradik, knjigovodjeva soproga, 30 let, Gradišče št. 4, za notranjem krvavenjem. — Vekoslav Jeršek, delavec, 1 leto in 2 dni, Dunajska cesta št. 17, za božjastjo.

11. marca: Karol Deschman, muzejni kustos in hišni posestnik, 68 let, Prečne ulice št. 6, za spridenjem želodca in jeter. — Marija Moškr, šivilja, 58 let, sv. Petra cesta št. 58, za jetiko.

V deželnej bolnici:

7. marca: Marija Gorjanc, gostija, 67 let, za všenom na obrazu. — Jakob Zupančič, zidar, 50 let, za rakom na jetih.

9. marca: Lovro Štrukelj, gostič, 60 let, za rakom na jetih. — Marija Korošič, gostija, 66 let, za vodenico.

Dunajska borza

dne 12. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 82.85	gld. 83.15
Srebrna renta	83.70	83.75
Zlata renta	111.40	111.45
5% marcna renta	99.95	99.25
Akcije narodne banke	888.—	890.—
Kreditne akcije London	300.00	302.75
Srebro	122.—	122.90
Napol.	9.63	9.62
C. kr. cekini	5.69	5.69
Nemške marke	59.52 1/2	59.45
4% državne srečke iz l. 1864	250 gld.	139 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	179
Ogerska zlata renta 4%	101	15
Ogerska papirna renta 5%	93	65
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	75
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	50
Kreditne srečke	100 gld.	185
Rudolfove srečke	10	22
Akcije anglo-avstr. banke	120	126
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	132	—

VABILO

OBČNEMU ZBORU

kranjskega ribiškega društva v Ljubljani

kateri bode

v soboto dne 16. marca 1889.

točno ob 8. uri zvečer

v klubovi sobi „Pri Slonu“.

Dnevni red:

1. Račun in poročilo.
2. Proračun za leto 1889.
3. Volitev novega odbora.
4. Posamezni nasveti, kateri se naj pred dnevom zborovanja odboru naznanijo.

V Ljubljani, dne 10. marca 1889.

(188)

ODBOR.

Vrtnarja

mladega, neoženjenega, prostega vojaščine, vsprejmo takoj pod dobrimi pogoji na graščino blizu Ljubljane. Izvežban mora biti v drevnici, zelenjavi in cvetličnjaku. — Ponudbe s spričevali pod T na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(175—3)

Usnjarska trgovina

s prodajalnimi prostori

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 6/8

se z zalogo blaga ali brez nje takoj proda ali da v najem. Tudi

hiša št. 2 na Marijinem trgu,

obstoječa iz stanovanj in magacinov se proda z ugodnimi pogoji.

Kaj več pove lastnik Josip Seunig.

(189—1)

Zahvala

zavarovalnej družbi za življenje „THE GRESHAM“ v Londonu.

Gospod dr. Ferdinand Erschen, okrajni zdravnik v Črnomlju, se je bil zavaroval v prid rodbine svoje pri gorenji zavarovalni družbi.

Po smrti njegovi je generalni zastopnik v Ljubljani, gospod Guido Zeschko, s posebno kulanco izplačal zavarovani znesek z deležem dobička — če tudi obrok še ni bil potekel.

To kulantno postopanje javno naznanjujoč, izrekam najtoplejšo zahvalo in to družbo slednjemu priporočam za zavarovanje.

V Gradci, dne 8. marca 1889.

(186)

Betti Erschen.

Dobre otave

za krave (170—3)

300 centov na prodaj.

Rimska cesta h. št. 12.

Gotov zaslužek!

Vsak priden mož more si slednji dan brez kapitala 5 do 10 gld. po jako dostojnem in poštenem potu zaslužiti, ki prevzame dobro izplačujoče se zastopstvo. Pripravno tudi kot stranski zaslužek za vsakega. Agenti se nastavijo v vseh mestih in krajih države proti visoki proviziji in mesečni plačl. — Ponudbe pod naslovom: „Kaufm. Kanzlei „LA CONFIDENTIA“, Budimpešta“.

(188—1)

J. ANDEL-a

novoznajdeni

prekomorski prah

umori

stenice, bolhe, ščurke, mole, muhe, mravljinice, prešičke, ptične črvice, sploh vse žuželke skoraj nenaravno hitro in gotovo tako, da od žuželkine zalege ne ostane nobenega sledu.

Pravi prašek se dobiva v prodajalnici pri

J. ANDEL-u,

„pri črnem psu“

13, Húsová (Dominikánská) ulice 13, v PRAHI.

V Ljubljani pri Albinu Šličarju, trgovcu na Dunajske cesti št. 9.

Zaloga na deželi imajo tam, kjer so naznanjene po plačilih. (438—9)

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pire, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserirat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah št. 5.

Z l. 1889. nastopi „KMETOVOALEC“ VI. letnik. „KMETOVOALEC“ je edini večji gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888. prinesel je „KMETOVOALEC“ na 212 straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedelstvenih strokovnih list, katerega dobivajo naročniki „KMETOVOALCA“ zastoj. „VRTNAR“ je poseben vrtnarski list, katerega dobivajo naročniki „KMETOVOALCA“ zastoj. „VRTNAR“ je prinesel l. 1888. na 96 straneh velike osmerke 85 večih in 78 manjših sadjarskih in vrtnarskih člankov ter blizu 70 podob. — Berilo v „KMETOVOALCU“ in „VRTNARJU“ je danes za naprednega kmetovalca tako važno, da ne sme biti slovenskega gospodarja brez teh koristnih listov. — „KMETOVOALEC“ s prilogo „VRTNAR“ stoji na leto 2 gld., gg. učitelji plačajo pa le polovico. Udje c. kr. kmetijske družbe dobivajo „KMETOVOALCA“ zastoj. — Naročila sprejema c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo vse izšle številke. (874—4)